

GAZETA TRANSILVANIEI

Biblioteca Universității Transilvania

Redacția și Administrația
GAZETA LIBERTATII BRAȘOV
 Telefon 226
 Abonament anual 200 lei
 Prețul stenogramă 500 lei
 Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Baritiu

Apare în fiecare zi de lucru

Alți opt parlamentari opoziționisti au fost eschiziți dela ședințele parlamentare !
 Ceea-ce adunările naționale liberale fac cu reprezentanții poporului, fătul acestor Adunări, adecă Constituția liberală, va face cu poporul :
 De pleit și alungat, atunci când își va căuta dreptate !

Evenimentele se precipitează

Evenimentele se precipitează. Guvernul fără delegilor și al urmatorilor furători a pornit pe-un povârniș, care trebuie să producă roadele interne unei guvernări născută din păcat.

Forțarea cu orice preț a votării legii legilor, care este Constituția unei țări, de către un parlament ilegal cu ajutorul unor mijloace luate din arsenala evului mediu, a trebuit să ducă în ultima clipă la unirea tuturor forțelor democratice ale țării într'un singur mănușchiu, care să salveze în ora a unsprezecea țara din prăpastia, spre care o aruncă mâini criminale.

Tabloul ce ni se prezintă în momentele de față este cu adevărat unul din cele mai sinistre. Declarațiile solemne — adevărate pronunțamente istorice --- ale Ardealului, Basarabiei și ale Opoziției unite din întreaga țară, făcute în fața țării prin graiul celor mai chemați și incercăți și ai ei --- în loc să opreasă pe detinatorii inconștienți ai puterii de stat din drumul lor catastrofal readucându-lă realitate, au produs o nouă serie de măsuri abuzive care provoacă o adevărată exasperare.

Guvernatorii de azi ca toți răufăcătorii temându-se de urmările faptelor lor, nu se mai dau înapoi dele nici o măsură, uitând cu totul adevărul Scripturei că: cine trage sabia de sabie va peri.

In Ardeal hoțile și terorismul dela Ighiu au umplut paharul suferinței. Basarabia suferă sub regimul liberal, mai târziu decât cel țarist, un adevărat martiraj, cum a spus d-l Ciugureanu în plină cameră, iar în satele din Vechiul Regat domnește de câteva zile o teroare nemaiomenită desfășurată de administrația liberală. Nimeni nu mai poate părăsi satul său, ca să călăorească pe c. f. r. fără învoiearea agenților guvernului, care controlează la casele biletelor, pe călători. Cine nu se supune orbește, e bătut și deținut. Mai rău ca în timp de reșmîrîtă!

Si toate aceste abnormități neîntelese într'un timp când scumpeția crește, când funcționarii au ajuns la sapă de lemn și când inundațiile și alte nenorociri elementare ne amenință cu foamele și molime.

In haosul acesta sinistru nu trebuie să cuprindă mirarea pe nimeni, când reprezentanții provinciilor unite de bunăvoie cu țara-mamă, după ce s-au convins, că semnalarea stărilor catastrofale din ținuturile lor au ajuns la urechi surde, se reintorc cu gândul la anul 1918, când în adunările lor naționale au hotărât asupra sorții lor, unindu-se cu țara-mamă. Ei văd azi cu multă durere și amărăciune, că nădejtile lor nu s-au indeplinit, ba mai mult, că cei care dețin azi puterea Statului, calcă în picioare legămintele sfinte.

Deputații și senatorii basarabeni au hotărât, după informațiile de azi ale ziarului „Lupta“, să convoace „Sfatul Țării“ la Chișineu, spre a lua hotărîri asupra consecințelor care urmează să fie trase din nerespectarea actului solemn al unirii Basarabiei cu Vechiul Regat.

Deasemenea și în Ardeal se manifestă tot mai puternic hotărîrea de-a cere deputaților Partidului Național Român, convocarea „Marelui Sfat“, care să pretindă respectarea hotărîrilor dela Alba-Iulia, astăzi desconsiderate de puternicii zilei.

Inregistrăm aceste știri cu durerea legitimă, pe care trebuie să o sună oricare Român, care a luptat pentru cauza întregirii neamului românesc. *

In fața acestei situații desolante se iveste un singur punct luminos, care ne face să credem că lucrurile nu vor fi împinse la extrem:

Majestatea Sa Regele — se spune în cercuri bine informate — este adâns impresionat de cele ce se petrec. Nu atât obstrucția din Cameră la impresionat pe Suveran, cât declarațiunile partidelor democratice unite și ale provinciilor libere. Se spune că Regele și-ar fi făcut convingerea că chiar dacă guvernul va reuși să voteze Constituția, ecoul declarațiunilor adversarilor ei, va slabii întrăială puterea ei morală, încât chiar aplicarea ei va fi o imposibilitate.

Să nu perdem deci ultima nădejde!

Un ultim avertisment

Meetingul de Duminecă din Capitală

București, 15 Martie.

Duminecă va avea loc la București o grandioasă întrunire a opoziției unite. Această întrunire are un caracter pacific, fiind o încercare de forțe între opoziție și guvern, în lupta împotriva Constituției liberales. Zeci de mii de cetățeni din Capitală vor manifesta cu acest prilej.

Guvernul a luat măsuri între se și face tot felul de șicană, ca să nu poată veni la București oamenii dela țară. Cu toate acestea vor fi delegați și din provincie. Judecând după adunările lăunute pe culori în Capitală, se poate prevedea de pe-acum succesul grandios al acestelui întrunire istorică.

Intrunirea de Duminecă este un ultim avertisment pacific dat guvernului personal și dacă nici acum Factorul constituțional nu va aviza, conducătorii opoziției nu și mai au nici o răspundere pentru acțiunea viitoare a cetățenilor exasperați, care nu mai pot suferi să traiască sub regimul crelat de guvernul Brătianu.

Din toate pările țării sosesc avizuri, ca o acțiune mai puternică să înceapă neîntârziat, fiindcă răbdarea cetățenilor a ajuns la sfârșit.

Conducătorul Opoziției unite garantează de caracterul pacific al meetingului de Duminecă, având de scop, ca să se convingă și Majestatea Sa: cu cine este țara, deoarece liberalii susțin că lupta Opoziției unite nu are nici un ecou în opinia publică.

De aceea a și luat guvernul cele mai străsnice măsuri ca să împiedice cel puțin participarea cetățenilor din provincie. În același timp pune la cale prin agenții săi lovitură criminale, care să compromită mișcarea Opoziției. Astfel suntem informați că e vorba să se scoată pe străzi o ceată de derbedei, care să facă manifestații antisemite și să provoace scandaluri, care să necesite intervenția forței publice.

Opoziția unită știe însă de aceste unelte și le va dejuca tocmai prin grandioasa manifestație pacifică de Duminecă.

Dela frații din Jugoslavia.

Marea întrunire dela Alibunar

Ziarul fraților noștri rămasi sub stăpânirea jugoslavă „Glasul Românește“, care a început să apară la Panciova, publică următoarea deschere emotivă: despre marea întrunire sărbătorită în orașul Alibunar, în care s-a votat programul „Partidului Român“ din Jugoslavia, întrunire, care ne reamintește vremuri apuse...

lata această duioasă descriere:

„După ce a trecut războiul cel mare de eliberare al popoarelor subjugate și s-au tras hotarele țărilor, România din Jugoslavia așteptam zile mai bune. Si azi însă trăim numai cu speranță. Să făcăt — ce-i drept — legi destul de bune, dar ce folos, că din vina celor care sunt chemați să le execute, față de noi nu le aplică cu dreptate.

In astfel de împrejurări conducătorii inteligențiali de aici, preoți și învățători, cuprinși de îngrijorare pentru soartea poporului, au pornit o acțiune de organizare. In ziua de 25 Decembrie 1922, au convenit la Vârșet și au ales un Comitet central de 30 membrii, având ca președinte pe bătrânu luptător d-l Dr. Aurel Novac din Biserica-albă, ca vice-președinte pe M. O. D. protopop Traian Oprea și ca secretar general pe d-l Dr. Ioan Jianu. Acest comitet central numit și de organizare, a convocat marele Adunare generală sărbătorită în 10 Februarie la Alibunar. Când s-a dat semnalul, România din toate satele strigă într-un glas: la Alibunar! la Alibunar! Si se pornește din cele patru vârfuri României de pe sate la Alibunar. Mi și mii sosiră la glasul de chemare. Siruri nezlâbate de cere și căruje, de călăreji făloși butâză în Alibunar. Membrii comitetului fură întâmpinăți de vîrstă femeia dela Coșteiu. Oaspeți doși și așteptați, Alibunarul cel înisit de altă dată său o înălță, de solemnitate. — Alibunarul s-a prezentat la loc să sărbătorească adunarea la luptă politică acum începută.

Este înșesmul a ajuns la culme prin hora înținătoare de fanfare bravorilor Coșteieni. Si se aruncă în horă protopop și pop, bătrâni și tineri ca'n povești... Succesul moral a fost atât de strălucit, pe căt a fost de neașteptat. Ce a fost la Alibunar în ziua de 10 Februarie nu se poate scrie nici simți, decât numai de cel ce a fost de față.

Așa a fost la Alibunar. Începutul luptelor electorale s-a continuat și de zi și prin alte sate. Poporul s-a arătat demn și la colmea chemării. Atâtă încredere și nădejde s-a presădit la Alibunar, încât se poate aștepta, că nu se va afla nici un Jada vânzător, nici dârjală de topor.

Cu ocazia tinerei primului Congres al Românilor din Banatul Jugoslav s-au trimis următoarele două telegrame:

M. S. Regelui Alexandru I.
Regele Sârbilor, Croaților și Slovenilor,
Belgrad.

Majestate, Români din Regatul Sârbo-Croato-Sloven adunăți astăzi în Alibunar la primul lor Congres, pentru înființarea Partidului Român cu un cuget și cu dragoște neclintită Salută Majestatea Voastră în semn de supunere față de Dinastia Majestății Voastre binele, care după o luptă de săptămâni a trecut tradițional și a triumfat pentru binele omenei, rugând înalta Voastră apărare și scăt.

In numele Congresului, Președinte,
Dr. Aurel Novac.

Domnului Nicolae P. Pașici,
Președintele Consiliului de Miniștri
din Belgrad.

Cu ocazia tinerei primului Congres din Alibunar, Români din Banatul Jugoslav și în de datorină patriotică, ca să înțeze și să-și exprime Domnului Minister Președinte cele mai adânci mulțumiri pentru libertatea cetățenească, asigurând guvernul despre nelimitată dragoste și supunere față de marea și comună Patrie, Regatul Sârbo-Croato-Sloven.

In numele Congresului, Președinte,
Dr. Aurel Novac.

Judecarea apelurilor în chestia agrară

Consiliul orășenesc ne comunică următoarele:

In urma rugării a comisiei judejene pentru exproprieare și improprietărire Brașov, aducem la cunoștința tuturor locuitorilor din Brașov, că începând cu ziua de 20 Martie 1923, ora 9 a. m., se va începe înaintea comisiei judejene pentru improprietărire Brașov, localul Judecătoriei de Ocol, camera No. 26, judecarea apelurilor făcute de locuitorii din Brașovul-vechiu, Schei, Dârste, Noua, Stupini, Timiș și Predeal contra hotărrii și a tabloului întocmit de comisia de ocol pentru improprietărire Brașov.

Judecarea apelurilor se va face pentru fiecare suburbie în parte și în ordinea ce se va hotărî la prima zi de 20 Martie 1923. La peractare poate participa fiecare interesant.

Brașov, la 12 Martie 1923.
Consiliul orășenesc.

Partidul național român în vechiul Regat

Duminică a avut loc o întrunire a Partidului național român în orașul Băilești, județul Dolj. Din București au luat parte la întrunirea d-nii: Gr. Filipescu și deputatul Manu, cari au fost primiți la gara din Băilești de sute de săteni, cari ei se înfrunte cu muzica spre întâmpinarea oaspeților bucureșteni și a fruntașilor craioveni în frunte cu fostul prefect și primar al Craiovei N. P. Gurian. La întrunire, care a fost presedată de d-l Ionescu, au luat cuvântul d-nii: Căstianopol, Panait Popescu, N. Găvan, N. I. Cumpăna, I. Chețan, Gr. Filipescu și părintele Manu. După întrunire a avut loc un banchet.

In Târgu-Ocna s-a constituit comitetul de organizare al Partidului național român. Zilele acestei comitete va alege un președinte.

Organizația Partidului național român, secția Dolj, ne notifică că s-a constituit în următorul mod: Președinte de onoare Mihail Neglia, președinte activ preot V. Alexe, vicepreședinte N. Călinescu, secretar Mircea C. Zăgănescu, casier Al. Zaharia, membru în comitet: dr. C. Popescu, Drăguț, Dumitrescu, Marin I. Răducanescu, Stan Ipoc, N. Popescu-Mănești și C. Constantinescu.

La Vaslui a început să apară ziarul "Voința Vasluiană", organul Partidului național român, secția Vaslui. Dorim nouă confrate izbândă în lupta pornită pentru răsturnarea guvernului odios și pentru refondarea legalității și cișneci pe plaiurile țării românești.

Convocare

Reuniunea femeilor române Scoala profesională invită pe toate membrele sale la

Adunarea generală a anului de gestiune 1921-22

ce se va pune joi în 22 Martie a. c. la ora 3 p. m. în sala Liceului Andrei Șaguna, cu următoarea ordine de zile:

1. Deschiderea adunării prin președintă și numirea de două verificatoare.
2. Raportul comitetului pe anul de gestiune 1921-22.
3. Raportul cassei pe anul 1921-22.
4. Raportul comisiei cenzurătoare.
5. BUGETUL Reuniunii și al Internatului pe anul 1922-23.

6. Descărcarea comitetului pentru gestiunea sa de trei ani și alegerea noului comitet.
7. Prezentarea statutelor modificate și votarea lor.
8. Alegera comisiei cenzurătoare pe anul 1922-23.

Din sedința comitetului 6 Martie a. c. Maria B. Băulescu, Nicolae Oancea, președintă, secretar.

Conferința medicilor caselor cercuale muncitorești din Ardeal și Banat în vederea unificării celor două legi existente.

Timișoara, 11 Martie.

ZIUA I

In zilele de 10 și 11 și s-a ținut în capitala Banatului conferința medicilor caselor muncitorești de asigurare din Ardeal și Banat. Au luat parte medicii caselor (delegați), medicii primari și medicii primari regionali. Înainte de conferință, medicii s-au sfătuit și au redactat o moțiune, cuprinzând doleanțele corpului pentru a fi luate în seamă la alcătuirea novei legi.

După ce salută pe noul director general al asigurărilor muncitorești în persoana d-lui Skupiewski, medicii și au exprimat dorința ca în viitor serviciul sanitar să fie scos de sub bărdinele administrație; pentru aceasta, va trebui ca medicii primari al unei case să fie egal cu un director administrativ, pentru ca serviciul sanitar să fie liber de orice ingerință:

Să se reglementeze serviciul; să se reguleze anii de serviciu; să se sporească lefurile.

Conferința plenară din prima zi a fost prezentată de d-l dr. Hângănuș dela Borgoprund; a fost făță și d-l dr. Călărășanu Delacerna, inspector general sanitar.

Chestiunea reglementării serviciului a stârnit o discuție eprinsă, unii medici fiind pentru alegerea unei comisii care să pregătească regulamentul, alii contra. Pusă la vot, adunarea se pronunță contra.

In urma discuțiilor ce s-au desfășurat se hotărăște:

Serviciul sanitar să fie independent de administrație, sub ordinile directe ale autorităților medicale superioare; în chestiile mixte de administrație și medicină, să fie o căt mai strinsă coordonare între direcția administrativă și cea medicală. In chestiile sanitare directorul administrativ să semneze ordinele întocmite de medic pentru a le da autoritatea cunoscătoare față de personalul administrativ și ca să aibă cunoștință de ceea ce se rezolvă de către Case;

Discutarea regulamentului să se facă pe case circuale, de medici, ei singuri fiind cei mai în măsură să cunoască chestiunile de amănunt;

Medicii primari să fie egalizați cu directorii administrativi;

Personalul medical și funcționarii din serviciile medicale să fie puși direct sub ordinile medicului-șef.

Anii de serviciu.

In ce privește reglarea anilor de serviciu, în urma observațiunilor făcute de d-nii d-ri: Lehrer, Weiss, Lăzărescu, Drăghici, Cosma, Mesko, Meer, Cornea, și a explicațiunilor date de d-l dr. Călărășanu, adunarea se pronunță ca

regularea drepturilor la pensie să se facă dela 1907.

Salariile.

D-l dr. Călărășanu anunță că în viitor se va face din 8 clase numai 4 a 2500—2000—1500—1000. Cel din cl. 8-a vor fi plătiți cu 500 Lei lunar. Se va face, apoi, o avansare automată din 5 în 5 ani cu câte o clasă, odată cu avansarea. Clasificarea și salarizarea vor începe dela 1 Aprilie 1923, iar vechimea în grad dela 1 Ianuarie 1920 pentru cei numiți înainte de această dată. Pentru cei numiți ulterior, cu anul următor numirei (1 Ianuarie).

D-l dr. Pintilcan (Târgu-Mureș) a cerut instituirea unei taxe fixe de transport în circumscriptie după tariful polifienesc sau orășenesc. Se hotărăște să se ceară, pentru cazuri excepționale, la ieșirea afară din circumscriptie, o diurnă corespunzătoare salariului celui mai mic.

Alte chestiuni.

Se mai hotărăște:

Să se admită liberarea acelor preparate speciale recunoscute ca suverane în tratarea bolnavilor, ca: digalen, digitalin, etc.

Să se fabrică șiole și pastile pe lângă depozitul sanitar central, de asemenea, pachete gata de pansamente duă trei sau patru modele. Aprovizionarea să se facă direct dela fabricanți. Farmaciștii să plătiți după nevoile timpurilor actuale, pentru a se putea găsi personal competent. Un singur model de contabilitate la farmacii.

ZIUA II.

Sedința se deschide sub președinția d-lui dr. Cornea.

Se hotărăște menținerea dispozițiunilor legale referitoare la funcționari, iar în ce privește pe medici, în cazul când nu li s-ar plăti salariul pe cele 26 săptămâni prevăzute în art. 10. De asemenea, ca asigurarea funcționarilor să se limiteze la salariul de 5000 Lei lunar, societății să se toate accesoriile; peste această sumă, să nu se admite niciun fel de asigurare. Apoi, să se mai înființe două clase de asigurare pentru salariile mai ridicate de 40 Lei zilnic.

Să aprobă înființarea unei Case de Credit, economie și ajutor a medicilor casei cu cotizații obligatorii.

Sedința de d. a. a fost prezentată de d-l dr. Skupiewski, noul director general al asigurărilor muncitorești. D-sa, înțând cunoștința de doleanțele exprimate de medicii caselor a făcut tot sprijinul său făcând căteva observații asupra bunului mers al instituției și a unor plângeri venite din partea bolnavilor.

Conferința s-a închis la ora 7 jum. Scara a avut loc un banchet. Inf.

Cultura ca factor de asimilare.*)

Corpul vital are trei proprietăți, care îl deosebesc, și separă într-un mod transenț, de materia inorganică: asimilarea, transformarea și reproducerea. Proprietățile din urmă, adică transformarea și reproducerea, apar ca un rezultat al asimilării.

Există și la materia inorganică o schimbare. Apa înghiață, se preface în abur; dar nu prin sine, ci sub acțiunea unui factor strâns, exterior, în cazul de față temperatura. Apa se poate discompune în două părți; lăsându-le să se unească din nou, vom căpăta exact apa de mai înainte. Schimbarea consistă într-o simplă deslipire a părților, care în sine rămân aceleasi.

Materia nu crește, nu îmbătrânește și nu moare niciodată. Aceeașa dela început, va rămâne aceeașă până la sfârșit. Peste materie timpul lunecă, fără să se străbată. În corpul vital timpul se sapă, lăsând crețe și brazde.

In corpul vital se găsesc niște substanțe foarte active și simple, ceci ele resistă oricărei analize, care au proprietatea de a ridica la nivelul lor energiile inferioare, de a le face organice. Aceasta este secretul nutriției. Cu ajutorul acestor substanțe creațoare, asimilatoare, corpul vital adună energii,

are puțină să crească, să se coacă, și să se reproducă. Căci germenul de viață, care trece dintr'un corp în altul — la plantă, animal sau om — ne apără ca esență energiilor active, comprimată într'o celulă. Moartea individualului nu se poate explica decât prin slabirea energiilor active, de cări am vorbit.

Societatea este și dânsa unui corp vital, cu toate cele trei proprietăți caracteristice. In sănul societății însă, asimilarea este de natură sufletească, iar substanțele active, creațoare, sunt ideile sau cultura.

Când am reușit să fac pe cineva să-mi accepte o părere, sau să-mi urmeze, înseamnă că l-am apropiat de mine, l-am ridicat la nivelul meu, adică l-am asimilat. Ci asimilarea este un proces curat spiritual, ea nu se poate face decât cu mijloace spirituale. In sufletul celui pe care vreau să-l apropiu, trebuie să se petreacă ceva, ceva care se numește convingere. Înălătura legătură tainică ce unește miile de oameni într'un singur gând, într-o singură acțiune, înălătura creatorul sufletului social!

Ci niciodată un eretic nu va putea convinge pe un susținător al adevărului. Niciodată un sărac superstitios nu va putea convinge pe un creier luminat. De ce? Fiindcă acest din urmă a fost și el cândva superstitios și a părăsit această stare tocmai pentru că să con-

vins că este erzie. Ca mâine, poate, va găsi că părerile de astăzi sunt greșite, ceeace nu înseamnă însă că se va înțoarce la credințele de eri, care erau și mai greșite, ci că se va urca cu o treaptă și mai sus.

Cu alte cuvinte, omul inferior cu cultură nu va putea niciodată să asimileze pe unul superior lui. Omul superior însă, în cele din urmă, va reuși să convingă pe cel inferior.

Ideea mai înaltă se impune. Când vom face pe copilul, venit dela sate, să înțelegă că nu soarele se rotește în jurul pământului ci invers, că luna este mai mică decât stelele, că acestea sunt așa de îndepărtate unele, încât — vorba lui Eminescu — "mii de ani i-a trebuit lumini să ne ajungă" acest copil, tot timpul că să operă procesul de convingere, nu va simți placere, ci va încerca un sentiment de durere — pentru că se desparte de credințele aduse de-acasă. El n'a dorit nouă convingere, căci nimeni nu poate dori durere. Ea să impună împotriva voinei sale. Conștiința se constrângă pe sine și se creiază. Copilul ce sta acum în fața noastră, e un om nou, nu mai este cei vechi. Creierea însă, ce și în domeniul spiritual, este impreună cu suferință.

Așadară, ca să rezamăm, există și în viață sufletească un proces de asimilare, care se produce numai cu mijloace spirituale. Legea existenței este: cultura superioară ridică la nivelul său pe cea inferioară, niciodată invers.

Legea se poate verifica pe orice pagină a istoriei. La întrebarea, cine croiește hotările țării, s-ar pară că răspunsul e foarte simplu. Cine să le croiască, dacă nu sabie? Prin sabie s-au rezolvat, până astăzi, toate conflictele dintre popoare!

Numei căt sabie, când a fost mânăstire de un om înțelept și prevăzător, de un om cu simț politic, a știut unde să se opreasca și, mai ales, a știut când poate să plece mai departe. Este cazul Romanilor, străbunii noștri, Alexandru cel Mare, având geniu militar ca nimenei ai lui, dar lipsindu-i simțul politic, într-un avantaj săpăt păreche, a părăsit până în Indii, anotănd tot ce cucerise cu sabia. Istoria nu cunoaște însă un imperiu mai efemer decât al lui Alexandru cel Mare. Cu moartea eroului, împăratul s-a stărat în bucurie din căi fuse, în priapă, elătătură. Lipssea elementului de coheziune care să lege părțile, lipssea substanțelor asimilate, e sau erau prea puține. Aceiași lucru i-a lipsit Austriei, Turciei și Rusiei din zilele noastre.

Hotările statului, ale statului durabil și nu efemer, le croiește la început religie, în zilele noastre ideea națională. În vechime, cetele statului aveau aceeași credință, astăzi ei trebuie să aibă aceeași limbă. În anticite, granița statului coincidea cu granița culturii religioase, astăzi ea coincide cu granițele etnice.

(Sfărșitul în n-rul viitor).

* Conferință ținută la Alibunar de d-l prof

Ultima oră telefonică

O ȘEDINȚĂ EXTREM DE FURTUNOASA

Deputatul Dr. Lupaș dă o lecție de constituție. — D-l N. Iorga, secondat de liberali, provoacă un incident, care are de urmare scoaterea din incintă a unui senator.

Guvernul provoacă un enorm scandal prin aducerea la tribună a dep. Tripon, „ales” prin fraudă și furt.

Excluderea a sease deputați naționaliști și a doi țărăniști.

Eri scara la Cameră a fost una din cele mai furtunoase ședințe, opoziția încănd să protesteze împotriva provocării guvernului și majoritatea sale Guvernul a jăutătorind să aducă la tribună pe deputatul *Tripon*, acela care a fost „ales” în urma furtului nerușinat de voturi în local d-loi dr. Volcu Nițescu.

Faimosul ordin dela Ighiș.

La începutul ședinței d-l deputat dr. V. Deleu a citit famosul ordin adresat jandarmeriei, spunând că dacă este fals, guvernul n'are decât să dea în judecată pe calomniatori.

De pe banca ministerială nu s'a răspuns. D-l Vătălanu afectă că nici nu este atent la cele ce se citeșc. In orice caz în „Monitorul Oficial” se va publica acest act, ca să rămână pe veci ca un document al vremii.

Discursul dep. Lupaș.

După alte comunicări s'a dat în continuare cuvântul părintelui dr. Lupaș, care a dovedit în mod istoric după date precise și documente, că liberalii n'au făcut niciodată o Constituție și că Ion Brăianu s'a împotrivit din toate puterile lui Cogălniceanu, care voia să introducă o reformă cât mai democratică. Cele căteva idei democratice, pe care le-a introdus Cogălniceanu, au fost smulse lui I. Brăianu ca mari lăptiștri. Părintele dr. Lupaș spune, că liberalii caută să dea o Constituție de sus, o haină, care nu se potrivește țării, neînăud seamă de doințele poporului. Ca să se vadă că țărănește înțelege rostul libertăților, d-sa compară Statutul Organic alui Șaguna cu Constituția dela 1866. Statutul Organic a intrat în sângele țărănilor români și era însoțit din nevoie de cărți de căreia se spuneau în mod vis, pe cînd de Constituția dela 1866, modificăvă mai pe urmă, habar n'aveau țărănilor Vechiul regat.

D-l N. Iorga — provocator.

In timp ce vorbește d-l Lupaș, d-l Iorga intervine, rectifică unele date și găsește prilejul să facă aluzii răutăcioase și însinuații la adresa opozitiei.

D-l Pavel Brătășanu ia cuvântul și spune, că unirea cu Partidul național s'a făcut pentru bunele și felicitarea țării, cu cele mai curate sentimente pentru ca să aducă prosperarea întregului popor.

D-l Iorga întrerupe: Unirea nu s'a făcut cu adevărat prietenii ai lui Take Ionescu, deoarece acesta nu putea să stea cu opozitia cealaltă (adecă cu țărăniștii).

D-l Iuliu Maniu se ridică și face o declarație în atenția generală a Camerei.

D-sa spune că unirea cu partidul democrat al lui Take Ionescu s'a făcut numai atunci, când s'a aprobat programul Partidului național, care s'a discutat punct de punct, fiind totuși insufleții de cel mai Cald patriotism și de-o sinceră frăție.

Partidul național, așa cum se prezintă astăzi, are menirea de a face opera de salvare a acestei țări.

D-l Maniu mai spune, că este incredințat că această misiune mare și-o va îndeplini păță la capăt.

Urmările unei anecdote.

D-l Iorga se ridică și spune că d-sa știe multe anecdotă și zicale potrivite situației. Una din ele este: „Lupul schimbă părăi, dar nărvău ba.

După ce a spus aceste vorbe, d-l Iorga devine deodată foarte violent și afirmă că a fost insultat de un senator al Partidului național, care se află în incintă și care i-ar fi zis „grec”.

Iată-adevăr d-l senator *Aciu* în momentul în care d-l Iorga a spus proverbul: „Lupul schimbă părăi, dar nărvău ba”, a spus unui prieten deputat de alătură: „Si grecul la fel”.

D-l Iorga s'a simțit atins și protestează că este insultat. Majoritatea s'a grăbit să provoace scandalul. El cere excluderea senatorului. Majoritatea s'au îngrămat la băncile opozitiei și doi chestori au luat pe d-l senator *Aciu* de brațe sfându-l din incintă, deși acesta nu s'a opus.

Tripon la tribună.

Scandalul mai durează zece minute și se potolește, ca apoi să reînceapă cursie în momentul în care d-l Tripon urcă tribuna. Deputații opozitiei cer ca imediat să părăsească tribuna acel domn.

D-l Deleu spune că constată să de româu și de cetățean nu-i poate lăsa să nu protesteze cu ultima energie împotriva aceluia domn, care nu este deputat. Opoziția în cor apostrofează pe d-l Tripon și-l întrebă: „Ce e cu Memorandum dela Viena? De ce nu te-ai dus cu memorandușii? De ce ai fugit de pe banca acuzațiilor martiri naționali?”

Un haos de peste un ceas.

Se năste un haos de neînchipuit, care durează peste un ceas și un sfert.

Oratorul nu poate răsuții niciun cuvânt care să poată fi auzit și vrea să dicteze discursul săi fotografilor. Opoziția protestează și mai violent.

Președintele suspendă ședința fără să anunțe pe d-l Tripon. Acesta românează la tribună, mîșcând din buze, neascultat de nimere. În această situație caraghioasă rămâne călău timp, apoi închetează să mai miște din buze. Președintele nici nu l'a mai auzit, plăcătit, probabil, că s'a dat loc la noi scandaluri.

Comisia de judecată în funcție.

Comisia de judecată imediat intră în funcție și conform opincelui exclude deputați.

Au fost excluși pe zece și douăzeci de zile deputații naționaliști: Dr. Deleu, Dr. Nemeș, Mihail Pop, Tărău, V. Micșa și Ghiță Pop. Apoi țărăniștii: Ciornoi și păr. Florea Drăghici.

D-l Pavel Brătășanu urcă tribuna și spune că excluderea d-lui Deleu este o rușine și o inconștiență, care arată până unde merge patima politică.

D-l Deleu — spune d-l P. B. — este acela, care în fruntea voluntarilor din Rusia, a intrat în Iași și a fost sărbătorit.

Guvernul de atunci a luat și un film cinematografic, în care se vede d-l Deleu în fruntea voluntarilor. Acest film a fost plimbat în toată lumea ca să arate unitatea națională și dorința ardelenilor pentru unire. Azi, d-l Deleu este exclus de d-voastră.

D-l Vintilă Brăianu se apropie de tribună și spune că se poate reveni a-

supra d-lui Deleu, dacă d-sa regretă cele întâmplate.

Un hohot de râs este răspunsul Opoziției la această pretensiune ridicolă.

„Motive” de excludere.

Majoritatea nu numai că aprobă orice excludere, dar e gata la scandal, ca să acopere propriile sale acte, în adevăr ridicole.

Păr. Drăghici, de pildă, este exclus pentru că chestorul Manolescu afirmase că în ședință de eri i-a văzut un box (!?) în buzunar. Un box în buzunarul unu preot!!

Motivul acestuia ridicol a fost invocat pentru excluderea unui deputat.

D-l Ghiță Pop n'a fost lăsat să vorbească, pentru că primele fraze a aruncat cuvinte usurătoare partidului liberal.

Majoritatea îl împiedică să vorbească și după zece minute de luptă și îmbrâncare în jurul tribunei, d-l Ghiță Pop a fost înălțat.

Şedința se termină la orele 9 jum. prin votul de excludere a deputaților amintiști. În protestele Opoziției, majoritatea și banca ministerială părăsesc incinta.

Conferența d-lui profesor Ilie Cristea

Martii în 13 l. c. la ora 6^{1/4} a avut loc în aula Liceului Șaguna prima conferență din seria anunțată de „Asociația profesorilor secundari din Brașov”.

A vorbit președintele asociației d-l Ilie Cristea despre „Cultura, ca factor de assimilare”.

Deglă făcând parte din generația mai tineră, d-l Cristea este unul dintre cei mai pregătiți profesori ai liceului Șaguna. Citit, cult, stăpân pe-o logică tare și-o deosebită putere de discernământ, orator academic, cu fraza precisă și desăvârșit literar, d-l Cristea a elucidat problema culturii ca factor de assimilare, dovedind auditorului, că atât în trecut, cât și în prezent, numai cultura a stăpânit și a assimilat neamurile.

O inovație fericită: D-l Cristea a vorbit rar, clar și numai trei sferturi de oră. Oriceat de strălucite, conferențele cari sunt două ore, obosesc lumea.

O observație: Nu pot decât să regrete domnia și doamnele cari de astădată au strălucit prin absență. Să mă credă, că suntem foarte mulți în Brașov, cari mai putem învăța ceva și dela profesor Ilie Cristea.

B.

Bibliografii

In editura „Cartea Românească” au apărut următoarele lucrări:

Sbuchul unui savant, de Maria N. D. Costeanu.

Pagini alese Nr. 90 și 91, *Dănilă Prepeleac*, de Ion Creangă.

Sub călcăi, de I. Visarion.

Pierre Loti, *Pescar de Islanda*. Traducere de Sandu C. Aldea.

Artele frumoase Nr. 7 Revista artelor plastice. *Arhitectura, Pictura, Sculptura, Artele decorative*,

Dezastrul înundărilor și a furtunilor.

București. — Din Buzău ni se anunță mari inundații. Numeroase poduri au fost luate de apă. Pivniile caselor sunt pline cu apă.

In Timișoara edificiul perceptorului este inundat. Casele au început să se prăbușească.

In județul Brăila 100 de hectare sunt sub apă. Apele sunt de peste un metru. Circulația între București și Timișoara s'a restabilit. Aceară trenurile spre Timișoara și-au început regulat circulația.

Craiova. — De două zile și două nopți a bântuit un adevărat uragan asupra întregiei Oltenii. Sute de case au fost desvelte.

Dezastrul e incalculabil. A contribuit la sporirea nenorocirilor și faptul că, apele râurilor au rupt podurile, au slăbit terasamentele liniilor ferate.

Orașul Craiova are înfățișarea nenorocită, numai case desvelte, garduri doborite și case înundate.

Comuna Bărbulești din județul Constanța a fost complet inundată prin refăsarea părăului Sărata. Apele au ajuns la înălțime de un metru 30 centimetri. Toți locuitorii s-au refugiat. Pagubele sunt foarte mari.

INFORMAȚIUNI

adresate fruntașilor Partidului național. In special, în județul Făgăraș, prefectul Radovici a luat astfel măsurile la ordin de de sus.

Din București ni se telefonează că în ședința de azi a Camerei va lua cuvântul d-l Zigre dela Oradea-Mare, care va face partidului liberal un aspru rechizitor.

In fața Consiliului de răboiu din Cluj, s'au inceput azi desbaterile în procesul celor 34 de țărani unguri, din comuna Chereck, județul Bihor, care sunt acuzați de răscoaală și de a nu fi răspuns ordinului de chemare. Se vor asculta 45 de martori.

In ședința de eri a Camerei, dep. dr. Lascu a cerut guvernului relațiile asupra măsurilor luate de guvern, în privința arestării și condamnării maiorului Sorescu de către tribunalul din Budapesta.

Continuarea textului pe pagina 4-a.

STARÉ MÍJECIE

costume de bărbați din stofă de lână veritabilă cu Lei 1600-2800
paltoane de iarnă din stofă de lână veritabilă cu Lei 1800-2900

**MAGAZINUL DE Haine
M. NEUMANN,**
BRAȘOV.

